

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18.02.2015r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSO Dariusz Śliwiński

Sędziowie: SSO Małgorzata Ziółka

SSO Leszek Matuszewski (spr)

Protokolant: prot. sąd. M. W.

przy udziale M. F. Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu, po rozpoznaniu w dniu 11.02.2015r. sprawy **S. H., J. Z., D. R., L. B.** oskarżonych o popełnienie przestępstwa z art. 158§ 1kk i inne, na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego D. R. i prokuratora od wyroku Sądu Rejonowego Poznań Stare Miasto w P. z dnia 25.06.2014r., sygn. akt VIIIK 696/12

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu Poznań Stare Miasto w P.

L. M. D. M. Z.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy Poznań-Stare Miasto w P., wyrokiem z dnia 25 czerwca 2014 roku, sygn. akt VIII K 696/12 uniewinnił oskarżonych **S. H., J. Z. i L. B.** od zarzutu, że w dniu 20 listopada 2011 roku w P. działając wspólnie i w porozumieniu dokonali pobicia R. K., bijąc go pięściami oraz kopiąc po całym ciele w wyniku czego spowodowali powstanie u pokrzywdzonego obrażeń ciała w postaci złamania ściany dolnej oczodołu prawego, złamania przednio-górnej ściany zatoki szczękowej, złamania kości nosa bez przemieszczania odłamów kostnych, skręcenia stawu śródrečno-paliczkowego i międzypaliczkowego kciuka prawego, a także sińca na twarzy, wykładniki odmy podskórnej w okolicy oczodołu prawego oraz zniesienia czucia w obrębie 1/2 przedniej wyrostka zębodołowego szczęki prawej oraz obniżenia czucia w obrębie podniebienia twardego po stronie prawej stanowiących czynności narządów ciała u pokrzywdzonego na czas dłuższy, aniżeli 7 dni, tj. od przestępstwa z art. 158 § 1 k.k. w związku z art. 157 § 1 k.k. w związku z art. 11 § 1 k.k.

W tym samym wyroku uznano podsądnego **D. R.** za winnego tego, że w dniu 20 listopada 2011 roku w lokalu B. w P. uderzając R. K. pięścią w twarz oraz szarpiąc go spowodował powstanie u pokrzywdzonego obrażenia ciała w złamania ściany dolnej oczodołu prawego, złamania przednio-górnej ściany zatoki postaci szczękowej, złamania kości nosa bez przemieszczania odłamów kostnych, skręcenia stawu śródrečno-paliczkowego i międzypaliczkowego kciuka prawego, a także sinica na twarzy, wykładniki odmy podskórnej w okolicy oczodołu prawego oraz zniesienia czucia w obrębie 1/2 przedniej wyrostka zębodołowego szczęki prawej oraz obniżenia czucia w obrębie podniebienia twardego po stronie prawej stanowiących czynności narządów ciała u pokrzywdzonego na czas dłuższy aniżeli 7 dni, tj. przestępstwa z art. 157 § 1 k.k. i za to przestępstwo n podstawie art. 157§ 1 kk, przy zastosowaniu art. 58 § 3 k.k. wymierzono mu karę 10 miesięcy ograniczenia wolności zobowiązując oskarżonego do wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin miesięcznie.

Na podstawie art. 46 § 1 k.k. zasądzono od oskarżonego D. R. na rzecz oskarżyciela posiłkowego R. K. kwotę 2.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

Na podstawie art. 632 ust. 2 k.p.k. kosztami sądowymi w zakresie dotyczącym oskarżonych S. H., J. Z. i L. B. obciążono Skarb Państwa.

W ostatnim punkcie wyroku, na podstawie art. 627 k.p.k. i art. 633 k.p.k. zasądzone od oskarżonego D. R. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 101, 97 złotych tytułem zwrotu kosztów sądowych związanych z jego udziałem w sprawie, na podstawie art. 1, art. 2 ust. 1 pkt 3 i ust. 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych wymierzył mu opłatę w kwocie 180 złotych.

Z przedmiotowym wyrokiem nie zgodzili się **prokurator** oraz **obrońca oskarżonego D. R.**, składając apelacje.

Prokurator zaskarżył wyrok w całości na niekorzyść wszystkich oskarżonych. Apelujący zarzucił wyrokowi:

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, a mający wpływ na jego treść polegający na wadliwej ocenie materiału dowodowego, co doprowadziło do przyjęcia, że S. H., J. Z., L. B. nie popełnili przestępstwa z art.158 § 1 k.k. i art. 157 § 1 k.k. w związku z art. 11 § 2 k.k. podczas gdy wnikliwa ocena tego materiału dowodowego oraz zasady logiki i doświadczenia życiowego jednoznacznie wskazują na winę i sprawstwo oskarżonych i prowadzą do wniosku przeciwnego;
- obrazę przepisów postępowania tj. art. 5 § 2 k.p.k. w związku z art. 366 § 1 k.p.k. i w związku z art. 2 § 2 k.p.k. poprzez błędne jego zastosowanie i niepodjęcie wszystkich możliwych w świetle zgromadzonego materiału dowodowego czynności, mogących rozstrzygnąć wątpliwości powstałe przed Sądem w niniejszej sprawie i zaniechanie wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy, co miało wpływ na treść orzeczenia i uniewinnienie podsądnych;
- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, a mający wpływ na jego treść polegający na wadliwej ocenie materiału dowodowego, co doprowadziło do przyjęcia, że D. R. nie popełnił przestępstwa z art.158 §1 k.k., a jedynie swoim zachowaniem wypełnił znamiona czynu z art. 157 § 1 k.k. podczas gdy wnikliwa ocena tego materiału, zeznania świadków, w tym pokrzywdzonego, A. K. oraz zasady logiki i doświadczenia życiowego prowadzi do odmiennych wniosków.

Apelujący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Obrońca oskarżonego **D. R.** zaskarżył wyrok w całości na rzecz swojego mandanta. Autor apelacji zarzucił wyrokowi naruszenie przepisów postępowania, a mianowicie:

- a) art. 4 k.p.k. poprzez całkowite pominięcie znaczących okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego;
- b) art. 5 § 2 k.p.k. poprzez rozstrzygnięcie wszelkich występujących w sprawie wątpliwości na niekorzyść oskarżonego;
- c) art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie oceny zebranych w sprawie dowodów w sposób dowolny z pominięciem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, w szczególności poprzez:
  - uznanie za częściowo wiarygodne zeznań świadków R. K. oraz A. K. podczas gdy zeznania te są nielogiczne i niekonsekwentne;
  - częściowe pominięcie wyjaśnień oskarżonego L. B. i ustalenie stanu faktycznego sprzecznego z relacją oskarżonego, pomimo uznanie tych wyjaśnień przez sąd za wiarygodne;
  - odmówienie przymiotu wiarygodności zeznaniom świadka M. D., co do tego, że pokrzywdzony oraz towarzyszący mu S. P. zachowywali się agresywnie przez całą imprezę, podczas gdy przemawiają za tym także inne dowody w tym: wyjaśnienia oskarżonego D. R. czy też zeznania R. F.;

- poprzez zdyskredytowanie wyjaśnień oskarżonego dotyczących przebiegu zajścia na parkiecie, w szczególności w przedmiocie agresji ze strony R. K. podczas gdy wyjaśnienia te są spójne, logiczne i korespondują z pozostałą częścią materiału dowodowego.

d) art. 424 k.p.k. poprzez niewskazanie w uzasadnieniu wyroku podstawy prawnej zastosowanie wobec oskarżonego D. R. środka z art. 46 § 1 k.k. w tym brak uzasadnienia dla orzeczenia zadośćuczynienia na poziomie 2.000 zł

Zdaniem obrońcy, powyższe naruszenia miały wpływ na treść orzeczenia, gdyż ich konsekwencją był błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, polegający na przyjęciu, że pomiędzy oskarżonym D. R., a pokrzywdzonym doszło do wymiany zdań, a następnie do przepychanki, po czym oskarżony uderzył pokrzywdzonego pięścią w twarz, a pokrzywdzony upadł na ziemię i stracił przytomność, a oskarżony zadawał mu kolejne ciosy, podczas gdy właściwa ocena materiału dowodowego zgromadzonego w toku postępowania karnego w przedmiotowej sprawie winna doprowadzić sąd do wniosku, że pokrzywdzony był prowodyrem całego zamieszania w klubie (...), gdyż jako pierwszy bez uzasadnionej przyczyny, uderzył oskarżonego D. R., który zdążył się osłonić ręką przed wymierzonym ciosem, a następnie broniąc się uderzył napastnika jeden raz pięścią w twarz.

W konkluzji apelacji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uniewinnienie oskarżonego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Obie apelacje okazały się konieczne, prowadząc do kontroli odwoławczej, skutkującej uchynieniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd Rejonowy. Z uwagi na rodzaj uchybienia jakiego dopuścił się Sąd Rejonowy przy rozpoznaniu tej sprawy, zarzuconego w apelacji prokuratora, to ta apelacja spowodowała konieczność uchynienia wyroku i skierowania sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy przypomina, że zgodnie z art. 7 k.p.k. Sąd kształtuje swe przekonanie na podstawie wszystkich przeprowadzonych dowodów, ocenianych swobodnie z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego. Przekonanie sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną art. 7 k.p.k. wtedy m. in. gdy:

1. jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy (art. 410 k.p.k.) i to w sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia prawdy (art. 2 §2k.p.k.),
2. stanowi wynik rozważenia wszystkich tych okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego (art. 4 k.p.k.),
3. jest wyczerpująco i logicznie - z uwzględnieniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego - uargumentowane w uzasadnieniu wyroku (art. 424 § 1 pkt. 1 i 2 k.p.k.). (vide: wyrok składu 7 sędziów SN z dnia 9.11.1990 r. - OSNKW 1991 z. 9 poz. 41).

W ocenie Sądu II instancji, Sąd Rejonowy nie sprostął powyższym wymaganiom, wydając zaskarżone orzeczenie. Sąd odwoławczy na obecnym etapie nie przesądza, czy oskarżeni są winni zarzucanego im pobicia pokrzywdzonego R. K.. O tym rozstrzygnie Sąd I instancji w ponownym postępowaniu, uzupełniając braki w materiale dowodowym i dokonując powtórnej oceny zgromadzonych dowodów, odpowiadającej dyrektywie swobodnej oceny dowodów.

Zasadnicze zastrzeżenia Sądu Okręgowego wzbudza ocena i analiza przez Sąd I instancji wypowiedzi procesowych jednego ze świadków zajścia, mianowicie J. S.. Oskarżyciel publiczny ma rację, że Sąd ten nie ocenił relacji procesowych tego świadka w granicach sądowej swobody oceny dowodów.

Zdaniem Sądu odwoławczego, zachodzi rażąca sprzeczność między treścią wypowiedzi procesowych złożonych przez świadka J. S. w toku niniejszego postępowania karnego oraz analizą i oceną zeznań tego świadka przedstawioną przez Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Świadek ten składając w dniu 24 stycznia 2013 roku szczegółowe relacje procesowe zeznała, że rozpoznała mężczyzn widniejących na zdjęciach z feralnej imprezy, oznaczonych nr 2, nr 4, nr 5, a także zdjęciu nr 9, jako sprawców napaści na R. K., tj. D. R., J. Z. i S. H.. Co więcej, wyżej wymieniona osoba zeznała, że była bezpośrednim świadkiem zdarzenia i całe to pobicie odbyło się „na jej oczach” (k.49).

J. S. w dniu 26 marca 2012 roku podczas kolejnego przesłuchania rozpoznała jako sprawców pobicia pokrzywdzonego - D. R. i S. H. (k.126)

Składając zeznania na rozprawie w dniu 22 listopada 2013 roku potwierdziła ona wypowiedzi procesowe złożone w toku postępowania przygotowawczego.

Na stronie 11 uzasadnienia zaskarżonego wyroku Sąd I instancji dał wiarę zeznaniom J. S. w całości uznając, że nie potrafiła wskazać, w jaki sposób pokrzywdzony był bity i przez kogo. Sąd Rejonowy podkreślił, że rozpoznała ona jako sprawcę pobicia jedynie D. R. (s.11 uzasadnienia zaskarżonego wyroku).

Rozumowanie Sądu I instancji rozmija się z rzeczywistą treścią oświadczeń dowodowych złożonych przez tego świadka. Sąd I instancji odczytał w toku przewodu sądowego wypowiedzi procesowe tego świadka składane w postępowaniu przygotowawczym i po uzyskaniu od świadka oświadczenia o ich podtrzymaniu, nie zadał pytania, odnośnie rozpoznania podsądnych w trakcie dochodzenia, a także nie próbował wyjaśnić rozbieżności w zakresie ilości osób rozpoznanych przez niego jako agresorów w trakcie przesłuchań w dniu 24 stycznia 2013 roku i 26 marca 2012 roku (k.336-337).

W toku ponownego postępowania ten błąd musi zostać naprawiony. Sąd Okręgowy zwraca uwagę, że zeznania tego świadka mogą być istotne przy weryfikowaniu linii obrony podsądnych, którzy zaprzeczali swojemu udziałowi w pobiciu podsądnego, a także sprawdzeniu wiarygodności zeznań świadków, którzy wskazywali, że uniewinnieni oskarżeni w trakcie zdarzenia przebywali z nimi. Prawdłowa ocena wiarygodności tego dość kluczowego w sprawie świadka zezwoli również na dokonanie pełnej i prawidłowej oceny wiarygodności zeznań A. K. – żony pokrzywdzonego. Bez jednoznacznego stwierdzenia wiarygodności lub braku wiarygodności zeznań J. S. dokonana przez Sąd Rejonowy ocena zeznań świadka A. K., jak i zresztą większości innych świadków przesłuchanych w sprawie, w tym S. P., A. W., M. B., N. S. i M. S. jest ułomna.

Z tego też powodu odnoszenie się przez Sąd odwoławczy do pozostałych zarzutów wyartykułowanych w apelacji prokuratora, na obecnym etapie postępowania jest przedwczesne. Należy jednak podkreślić, że zbyteczne wydaje się, postulowane w apelacji, przesłuchanie w charakterze świadków funkcjonariuszy policji, którzy przybyli na miejsce zdarzenia już po pobiciu pokrzywdzonego. Inkryminowane zajście miało miejsce ponad trzy lata temu. Policjanci ci nadto jedynie wysłuchali sprzecznych relacji różnych uczestników postępowania, którzy sprzyjali stronom postępowania. W takiej sytuacji racjonalnie należy założyć, że zeznania tych policjantów nic nie wniosą do sprawy.

Z uwagi na stwierdzone powyżej uchybienie, które nie mogło zostać naprawione w toku postępowania odwoławczego odnoszenie się do zarzutów wyartykułowanych w apelacji obrońcy jest przedwczesne. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy obowiązkiem Sądu będzie ponowne rozważenie czy zachowanie D. R. stanowiło obronę konieczną, jak stara się to wykazać obrońca w swojej apelacji, czy stanowiło fizyczną agresję na pokrzywdzonego, jak to ustalił Sąd Rejonowy, czy agresję dokonaną wspólnie i w porozumieniu z pozostałymi oskarżonymi, jak wykazuje prokurator.

Ponownie rozpoznając sprawę koniecznym będzie powtórzenie postępowania dowodowego, prawidłowe przesłuchanie świadka J. S. i dokonanie ponownej oceny zebranego materiału dowodowego i wydanie rozstrzygnięcia w sprawie. Wydaje się, że ponowne bezpośrednie przesłuchiwanie przed Sądem świadków M. K., J. D., K. S. i K. L. nie jest konieczne i ich zeznania mogą zostać ujawnione w trybie art. 442§ 2 kpk.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy:

uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu Poznań-Stare Miasto w P.

SSO Leszek Matuszewski SSO Dariusz Śliwiński SSO Małgorzata Ziolecka